

Whitepaper Food & Feed

HOWDEN

De vijf grootste risico's in de food & feed sector en hoe je ze beheerst.

De food & feed sector is constant in beweging. Bedrijven krijgen te maken met strengere wet- en regelgeving, toenemende duurzaamheidseisen, technologische innovaties en een steeds complexere internationale keten. Goed risicomanagement is in deze dynamiek belangrijker dan ooit. In deze whitepaper nemen we je mee langs de vijf meest voorkomende risico's in de sector én laten we zien hoe je deze risico's kunt verkennen, voorkomen en verzekeren. Met praktische inzichten, voorbeelden uit de praktijk en concrete adviezen helpen we je om de continuïteit van jouw organisatie te versterken.

Lees meer over:

- 1 De belangrijkste trends en ontwikkelingen in de food & feed sector
- 2 Het in kaart brengen van de vijf meest uitdagende risico's die jouw bedrijf loopt
- 3 Slimme tips om de continuïteit van jouw organisatie te beschermen
- 4 Hoe schadeverzekeringen optimaal ingezet kunnen worden binnen jouw organisatie

Trends, ontwikkelingen & uitdagingen in de food & feed industrie

De food & feed sector staat onder toenemende druk door snelle maatschappelijke, technologische en regelgevende veranderingen. Verwachtingen van consumenten, overheden en ketenpartners verschuiven, terwijl externe omstandigheden zoals klimaatverandering en geopolitieke spanningen de complexiteit verder vergroten. Deze ontwikkelingen vertalen zich in een aantal samenhangende trends die bepalend zijn voor de manier waarop bedrijven in de sector opereren en risico's beheersen.

Toenemende vraag naar transparantie en traceerbaarheid

Consumenten vragen steeds vaker om inzicht in de herkomst van producten: waar komt het vandaan, hoe zijn dieren gevoerd, wat is de milieu-impact van de productie en welke ingrediënten zijn gebruikt? Transparantie is daarmee niet langer een keuze, maar een basisvoorwaarde voor vertrouwen in de sector.

Digitalisering en technologische innovatie

Technologische ontwikkelingen zoals digitalisering, automatisering, IoT en AI bieden kansen op het gebied van efficiëntie, traceerbaarheid en snellere besluitvorming. Tegelijkertijd introduceren ze nieuwe kwetsbaarheden, zoals afhankelijkheid van systemen, het belang van datakwaliteit en verhoogde risico's op cyberaanvallen.

Verscherpte wet- en regelgeving

De druk vanuit regelgeving neemt sterk toe. Wet- en regelgeving zoals CSRD en EUDR, evenals strengere eisen op het gebied van mest, klimaat, biodiversiteit en grondstoffengebruik, dwingen bedrijven tot meer rapportage, controle en aantoonbaar verantwoord handelen.

Klimaatverandering en fysieke risico's

Klimaatverandering leidt tot extremer weer met directe gevolgen voor oogsten, veevoeding, leveringen en de koelketen. Deze fysieke risico's hebben steeds vaker impact op continuïteit en kosten binnen de food & feed sector.

Verstoringen in ketens en geopolitieke onzekerheid

Globalisering en geopolitieke spanningen zorgen voor verstoringen in logistieke ketens. Grondstoffen, zoals veevoer en verpakkingsmaterialen, kunnen schaars worden, terwijl transportkosten en grondstoffeprijzen sterk fluctueren.

Toenemende focus op voedsel- en voerveiligheid

Europese regelgeving legt steeds meer nadruk op datakwaliteit, monitoring en risicobeheersing. Mycotoxines, additieven en verontreinigingen in voer staan onder strengere controle, terwijl antibioticaresistentie en salmonella blijvend aandacht vragen. Digitalisering ondersteunt traceerbaarheid, maar brengt ook hier nieuwe risico's met zich mee.

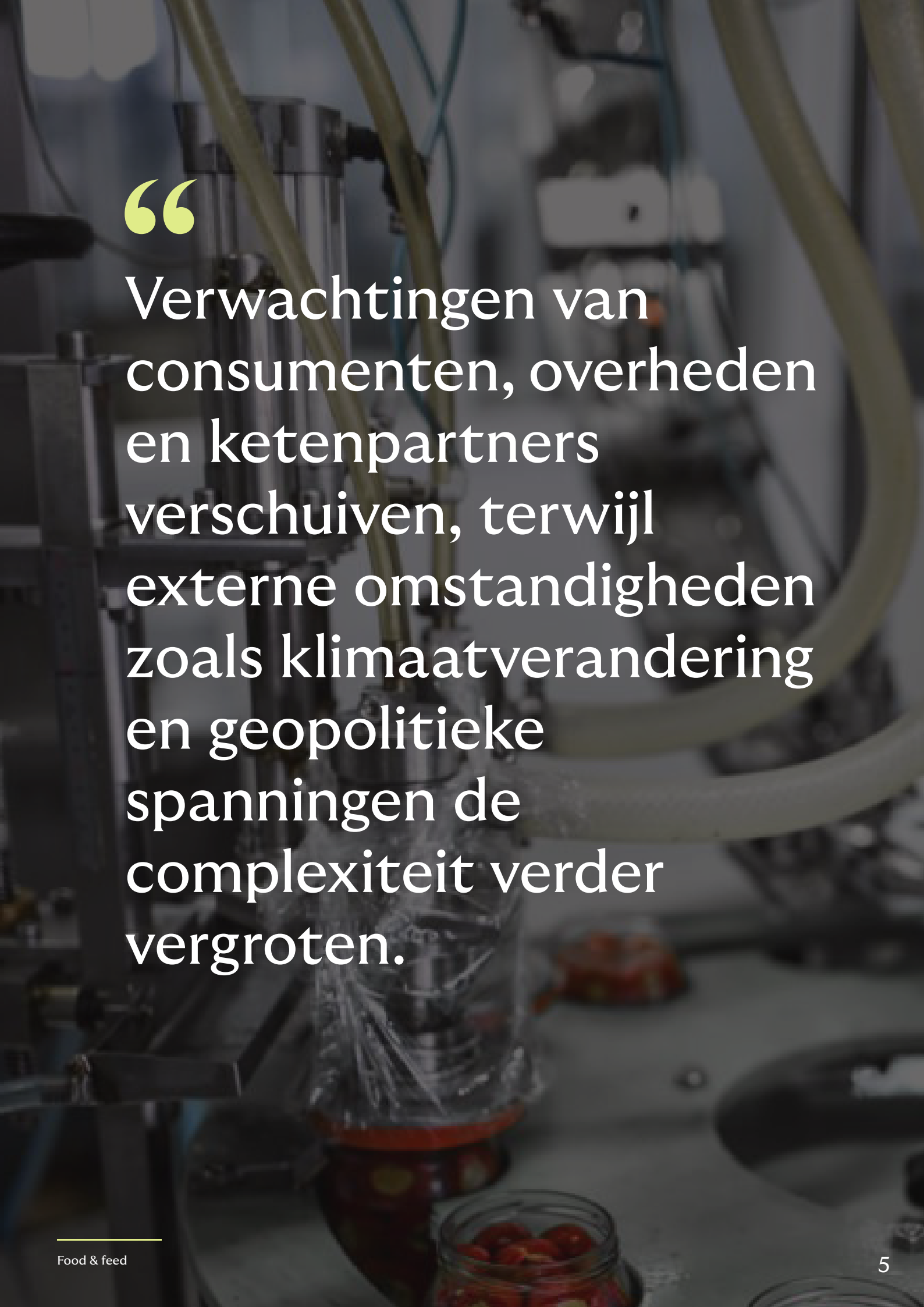

Duurzaamheid als integraal thema

Duurzaamheid speelt een steeds grotere rol, van verpakkingen en energiegebruik tot arbeidsomstandigheden en dierenwelzijn. Bedrijven worden niet alleen beoordeeld op productkwaliteit, maar ook op hun maatschappelijke en ecologische impact.

Gecombineerd zorgen deze trends ervoor dat bedrijven in de food & feed sector proactief risicomanagement moeten integreren in hun strategie, bedrijfsvoering en ketens. Op basis van deze ontwikkelingen en de ervaringen binnen de sector zien we vijf risico's die vaak voorkomen en waarvoor bedrijven alert moeten zijn.

- 1 Cyberrisico's
- 2 Duurzaamheidsrisico's
- 3 Klimaatrisico's
- 4 Personele risico's
- 5 Productaansprakelijkheidsrisico's

“

Verwachtingen van consumenten, overheden en ketenpartners verschuiven, terwijl externe omstandigheden zoals klimaatverandering en geopolitieke spanningen de complexiteit verder vergroten.

Risico 1 Cyber

Digitale systemen vormen het kloppend hart van moderne food & feed bedrijven: van productiedata en sensoren in fabrieken, traceability- en kwaliteitscontrolesystemen, tot aan de administratie, leverancierscommunicatie en IoT/OT-installaties. Deze digitalisering brengt efficiëntie en inzicht, maar ook extra risico's, verouderde systemen, zwakke ketenpartners, manipulatie van recepturen of etikettering en verstoring van koel- en productieprocessen met zich mee. Hieronder verkennen we wat je als organisatie moet weten, hoe je dit risico kunt voorkomen, en hoe verzekeringen kunnen helpen.

Verkennen

Bij het in kaart brengen van het cyberrisico moet je letten op de volgende dreigingen en kwetsbaarheden:

1

Hoe goed zijn onze IT/OT/IoT-systemen beveiligd?

Productie- en kwaliteitscontrolesystemen maken steeds vaker gebruik van IoT, sensoren en SCADA/PLC-technologie. Deze zijn vaak minder robuust beveiligd dan klassieke IT-systemen. Een kwetsbaarheid kan leiden tot manipulatie van productiedata, traceability, recepturen of temperatuurcontrole met directe gevolgen voor voedselveiligheid en kwaliteit.

2

Zijn we voorbereid op ransomware en sabotage?

Ransomware kan systemen versleutelen en productieprocessen stilleggen, terwijl sabotage – bewust of via malware – de integriteit van producten kan aantasten. Denk aan onderbroken koelketen of verwerkingslijnen die leiden tot bederf of besmetting.

3

Hoe kwetsbaar is onze supply chain?

Niet alleen interne systemen, maar ook die van leveranciers, logistieke partners en softwareleveranciers vormen potentiële zwakke schakels. Een aanval via een derde partij kan jouw processen verlammen of vertrouwelijke data blootleggen.

4

Hoe alert zijn onze medewerkers op phishing en social engineering?

Veel aanvallen beginnen bij menselijke fouten: een klik op een link, het openen van een bijlage, het delen van verkeerde data of het gebruik van zwakke wachtwoorden. Training en bewustwording zijn vaak onderontwikkeld in food & feed bedrijven, zeker bij kleinere ondernemingen.

5

Voldoen we aan alle relevante regelgeving en compliance-eisen?

Organisaties moeten rekening houden met GDPR, NIS2 en voedselveiligheidsnormen die ook digitale aspecten raken, zoals traceability-eisen. Niet voldoen kan leiden tot boetes, reputatieschade of zelfs stillegging van productie.

Gevolgen bij een cyberincident

De gevolgen van een cyberaanval kunnen groot zijn. Productieprocessen komen stil te liggen, leveringen vertragen en bederfelijke goederen gaan verloren. Ook de voedselveiligheid kan in het geding komen wanneer temperatuur- of receptuurdata worden gemanipuleerd. Daarnaast leidt een incident vaak tot reputatieschade: afnemers verliezen vertrouwen en contracten kunnen onder druk komen te staan. De financiële impact is eveneens aanzienlijk, met herstelkosten, omzetverlies, boetes en mogelijke aansprakelijkheidsclaims als gevolg.

“

Digitale
systemen
vormen het
kloppend hart
van moderne
food & feed
bedrijven.

Voorkomen

Nadat je de risico's hebt geïnterpreteerd en geanalyseerd, kijk je hoe je ze kunt voorkomen en verkleinen. Er is veel wat je zelf kunt doen om technisch weerbaar te zijn en cybercriminelen zoveel mogelijk buiten de digitale deur te houden.

Maatregel	Inhoud en aandachtspunten
Beleid & governance	• Zorg voor een helder beleid over cybersecurity. • Leg vast wie waarvoor verantwoordelijk is. • Bespreek het onderwerp regelmatig met management en directie.
Risicoanalyse & inventarisatie	• Breng in kaart welke systemen en apparaten je hebt. • Bepaal welke onderdelen belangrijk zijn voor het bedrijf (bijv. productie, koeling, data). • Kijk ook naar welke leveranciers en partners toegang hebben.
Technische beveiliging	• Scheid netwerken van elkaar (bijv. kantoor- en productienetwerk). • Gebruik firewalls en systemen die aanvallen kunnen herkennen. • Zorg dat apparaten up-to-date blijven met beveiligingsupdates.
Toegangsbeheer & authenticatie	• Geef medewerkers alleen toegang tot wat ze echt nodig hebben. • Gebruik extra beveiliging zoals MFA voor belangrijke systemen. • Houd gebruikersrechten en wachtwoorden goed bij.
Bewustzijn & training	• Train medewerkers regelmatig over veilig werken. • Oefen met phishing en andere vormen van misleiding. • Maak duidelijk hoe medewerkers verdachte situaties moeten melden.
Leveranciers & ketenpartners	• Controleer of leveranciers veilig werken. • Leg afspraken over cybersecurity vast in contracten. • Beoordeel risico's van software en diensten van derden.
Monitoring & incidentrespons	• Houd systemen zoveel mogelijk in de gaten. • Verzamel en bekijk loggegevens. • Test regelmatig hoe je reageert op incidenten en oefen scenario's.
Back-ups & herstel	• Maak regelmatig back-ups van belangrijke data en systemen. • Test of je back-ups goed terug te zetten zijn. • Zorg voor een plan om snel te herstellen na een storing of aanval.

Verzekeren

Hoewel voorkomen altijd de eerste prioriteit is, kan verzekering een cruciale rol spelen in het beperken van de financiële en operationele impact van cyberincidenten. Een goede cyberverzekering dekt de financiële schade die een bedrijf lijdt bij een cyberincident.

Incidentrespons:

Een belangrijk onderdeel van de verzekering is directe toegang tot gespecialiseerde hulp. Zodra een aanval wordt ontdekt, staan IT-forensische experts en crisismanagers klaar om systemen te herstellen, data veilig te stellen en verdere schade te voorkomen. Ook wordt ondersteuning geboden bij communicatie met klanten, leveranciers en toezichthouders. In een sector waar elke minuut telt, helpt snelle respons om de productie zo snel mogelijk weer op gang te brengen.

Dekking eigen schade:

De verzekering vergoedt doorgaans de kosten voor het herstellen van systemen en data, inclusief inzet van externe specialisten. Ook afpersingskosten en bedrijfsschade door productiestilstand of logistieke vertraging vallen vaak binnen de dekking. Zo wordt de financiële impact van een cyberaanval beperkt, zeker in processen waar tijd en temperatuur bepalend zijn voor productkwaliteit.

Aansprakelijkheid:

Cyberincidenten kunnen gevolgen hebben voor klanten en ketenpartners, bijvoorbeeld door foutieve etikettering, verstoorde traceability of datalekken. De verzekering biedt dekking voor schadeclaims, juridische kosten en mogelijke boetes bij overtreding van privacy- of voedselveiligheidswetgeving. Daarmee wordt niet alleen de organisatie zelf beschermd, maar ook de vertrouwenspositie binnen de keten.

Samen sterker voorbereid

Steeds meer verzekeraars stellen hogere eisen aan digitale weerbaarheid. Ze verwachten dat bedrijven kunnen aantonen dat ze hun cybersecurity op orde hebben met actuele software, sterk wachtwoordbeheer, back-ups, netwerksegmentatie en periodieke trainingen voor medewerkers. Wie die basis goed geregeld heeft, profiteert niet alleen van betere dekking en gunstigere premies, maar vooral van meer grip op de eigen continuïteit. Een cyberverzekering is daarmee geen eindpunt, maar een versterking van een breder risicobeleid. Ze biedt financiële zekerheid, deskundige hulp en rust in een sector waar stilstand zelden een optie is.

“

Steeds meer
verzekeraars
stellen hogere
eisen aan digitale
weerbaarheid.

Risico 2

Duurzaamheid

Duurzaamheid is geen trend meer, maar een strategische vereiste voor food & feed bedrijven. Consumenten, afnemers en toezichthouders vragen steeds nadrukkelijker om transparantie en verantwoord ondernemen. Tegelijkertijd dwingt wet- en regelgeving bedrijven om hun impact op milieu, dierenwelzijn, arbeidsomstandigheden en grondstoffen te beheersen. Wie onvoldoende grip heeft op duurzaamheidsrisico's loopt kans op reputatieschade, juridische boetes en zelfs marktafbakening.

Verkennen

Risico's in de keten

Duurzaamheidsrisico's ontstaan vaak bij leveranciers en partners. Denk aan grondstoffen uit gebieden met ontbossing of overbevissing, of aan productielocaties waar arbeidsomstandigheden niet voldoen aan internationale standaarden. Wanneer een leverancier niet duurzaam opereert, kan dit directe gevolgen hebben voor jouw productkwaliteit én reputatie. Verken waar in jouw keten de grootste risico's zitten door leveranciers en herkomstlanden in kaart te brengen, risicosectoren te identificeren en prioriteit te geven aan de schakels met de grootste impact.

Milieu-impact

Bedrijven in de food & feed sector stoten CO₂ uit, gebruiken water en energie en genereren afvalstromen. Gebrek aan inzicht of onvoldoende sturing op deze milieu-impact vergroot het risico op boetes, sancties en reputatieschade. Verken je milieu-impact door data te verzamelen over uitstoot, grondstoffengebruik en afvalstromen, en beoordeel waar reductie of bijsturing noodzakelijk is.

Wet- en regelgeving

Wetgeving zoals de EU-Duurzaamheidsverordening (EUDR), CSRD en nationale milieu- en dierenwelzijnsregels vormen een belangrijke randvoorwaarde. Het niet voldoen aan deze regels kan leiden tot boetes, marktafbakening of contractbreuk. Verken welke wet- en regelgeving op jouw organisatie van toepassing is, vertaal deze naar concrete verplichtingen en toets in hoeverre je huidige werkwijze hier al aan voldoet.

Media & reputatie schade

Consumenten, maatschappelijke organisaties en media beoordelen duurzaamheidsclaims steeds kritischer. Een incident bij één leverancier kan snel uitgroeien tot negatief nieuws. Voorbeelden zijn berichten over niet-duurzame soja of palmolie, schendingen van dierenwelzijn of het gebruik van verboden stoffen. Dit kan de verkoop direct raken en het vertrouwen van klanten blijvend schaden.

Voorkomen

Het voorkomen van duurzaamheidsincidenten gaat niet alleen over het volgen van wet- en regelgeving, maar ook over actief sturen op processen, ketens en cultuur. Met gerichte maatregelen kun je de kans op incidenten sterk verkleinen en tegelijkertijd je reputatie versterken.

Duidelijke richtlijnen en beleid

Stel concrete duurzaamheidsdoelen op voor energie, CO₂, watergebruik, afval, dierenwelzijn en sociale aspecten. Zorg dat deze doelen in de hele organisatie bekend zijn en dat bestuur en management actief betrokken zijn bij de uitvoering.

Leveranciers en ketenpartners beheren

Controleer regelmatig of leveranciers voldoen aan duurzaamheidseisen. Denk aan audits, certificeringen en duidelijke contractuele afspraken over verantwoord inkopen. Door risico's vroeg in de keten te signaleren, beperk je mogelijke problemen voordat ze jouw organisatie raken.

Transparantie en traceerbaarheid

Zorg dat grondstoffen, producten en processen volledig traceerbaar zijn. Door data inzichtelijk te maken voor interne teams én externe stakeholders kun je sneller reageren op incidenten en claims voorkomen.

Milieu-impact monitoren

Houd systematisch energie-, water- en grondstoffenverbruik bij. Stel reductiedoelen en meet periodiek de voortgang. Zo maak je de effecten van productieprocessen zichtbaar en kun je bijsturen waar nodig.

Medewerkers betrekken en trainen

Bewustwording en training van medewerkers zijn cruciaal. Zorg dat iedereen begrijpt waarom duurzaam werken belangrijk is en hoe ze in hun eigen werk bijdragen aan risicovermindering.

Voorbereiden op incidenten

Ondanks alle preventieve maatregelen kunnen incidenten soms optreden. Stel scenario's op voor recalls, reputatieschade of verstoringen in de keten. Een goed doordacht crisisplan zorgt dat je snel en effectief kunt handelen, met minimale impact op de organisatie en klanten.

“

Met gerichte
maatregelen
kun je de kans
op incidenten
sterk verkleinen
en tegelijkertijd
je reputatie
versterken.

Verzekeren

Hoewel preventie het uitgangspunt is, kan verzekering helpen de financiële gevolgen van duurzaamheidsincidenten te beperken:

- **Milieu- en aansprakelijkheidsdekking:** Schade door vervuiling, dierenwelzijnsincidenten of niet-naleving van wetgeving kan worden gedekt.
- **Leveranciersrisico's:** Sommige polissen bieden dekking voor schade of claims veroorzaakt door fouten of nalatigheid bij leveranciers.
- **Crisis- en reputatieondersteuning:** Verzekeraars bieden vaak begeleiding bij recall, communicatie en kostenbeheersing.

Continuïteit en grip

Duurzaamheid is een doorlopend proces: inzicht in de keten, actief beleid en monitoring zijn essentieel. Zo voldoet jouw organisatie aan wet- en regelgeving, bescherm je jouw reputatie én versterk je jouw positie bij klanten en afnemers. Een verzekering vormt een extra vangnet bij incidenten die financiële impact kunnen hebben, maar is geen vervanging voor preventie en goed ketenbeheer.

Risico 3 Klimaat

3

Verkennen

Klimaatrisico's raken de food & feed sector op meerdere niveaus. Veel grondstoffen, zoals soja, mais of veevoer, zijn gevoelig voor droogte, overstromingen of extreme temperaturen. Daarom is het slim om per grondstof te onderzoeken welke regio's gevoelig zijn voor extreem weer en welke leveranciers alternatieven kunnen bieden.

Logistiek en opslag zijn minstens zo belangrijk. Kijk kritisch naar routes en opslaglocaties: zijn ze bestand tegen storm, hitte of wateroverlast? Inventariseer mogelijke alternatieve routes of opslaglocaties in geval van een klimaatincident. Regelmatige controles van de koelketen (het doorlopende systeem van koeling tijdens productie, opslag en distributie van temperatuurgevoelige goederen) en transportmiddelen helpen om problemen tijdig te signaleren.

Ook het productiekapitaal loopt risico. Gebouwen, machines en koelsystemen kunnen beschadigd raken door extreem weer. Breng per locatie in kaart welke infrastructuur kwetsbaar is, welke noodvoorzieningen er zijn en welke verbeteringen nodig zijn om productie en opslag veilig te stellen.

Tot slot spelen contracten en verzekeringen een grote rol. Analyseer leveringsafspraken en bekijk welke financiële risico's ontstaan bij vertragingen of kwaliteitsverlies door klimaatincidenten. Door deze risico's systematisch te onderzoeken, krijgt jouw organisatie helder zicht op kwetsbare punten en kansen om continuïteit en betrouwbaarheid te waarborgen.

Voorkomen

Om klimaatrisico's niet alleen te begrijpen maar ook daadwerkelijk te verkleinen, is het belangrijk om gericht te werken aan veerkracht. Dat betekent dat organisaties stappen moeten zetten die de impact van extreem weer op grondstoffen, productie, opslag en logistiek beperken. Deze maatregelen helpen om verstoringen te voorkomen, sneller te reageren op incidenten en de continuïteit van de keten te waarborgen. De belangrijkste aandachtspunten daarbij zijn:

Risicoanalyse & scenario's

Voer een klimaat impactanalyse uit voor grondstoffen, productie, opslag en transport. Simuleer bijvoorbeeld droogte, hittepieken of overstromingen en bepaal de gevolgen voor productie, leveringen en kosten.

Monitoring en vroegtijdige waarschuwing

Gebruik data en weerberichten om mogelijke klimaatproblemen tijdig te signaleren. Zo kan de productieplanning en logistiek snel worden aangepast.

Diversificatie van leveranciers en locaties

Spread inkoop van kritische grondstoffen over verschillende regio's. Overweeg opslag of productie op meerdere locaties om risico's te spreiden.

Crisisplan

Stel een plan van actie op voor het omgaan met overschotten of tekorten van grondstoffen, het tijdelijk stilleggen van productielijnen of het omleiden van transport.

Klimaat adaptieve infrastructuur

Zorg dat gebouwen, opslag en koeling bestand zijn tegen extreme weersomstandigheden. Denk aan waterafvoer, koelingscapaciteit en noodstroomvoorzieningen.

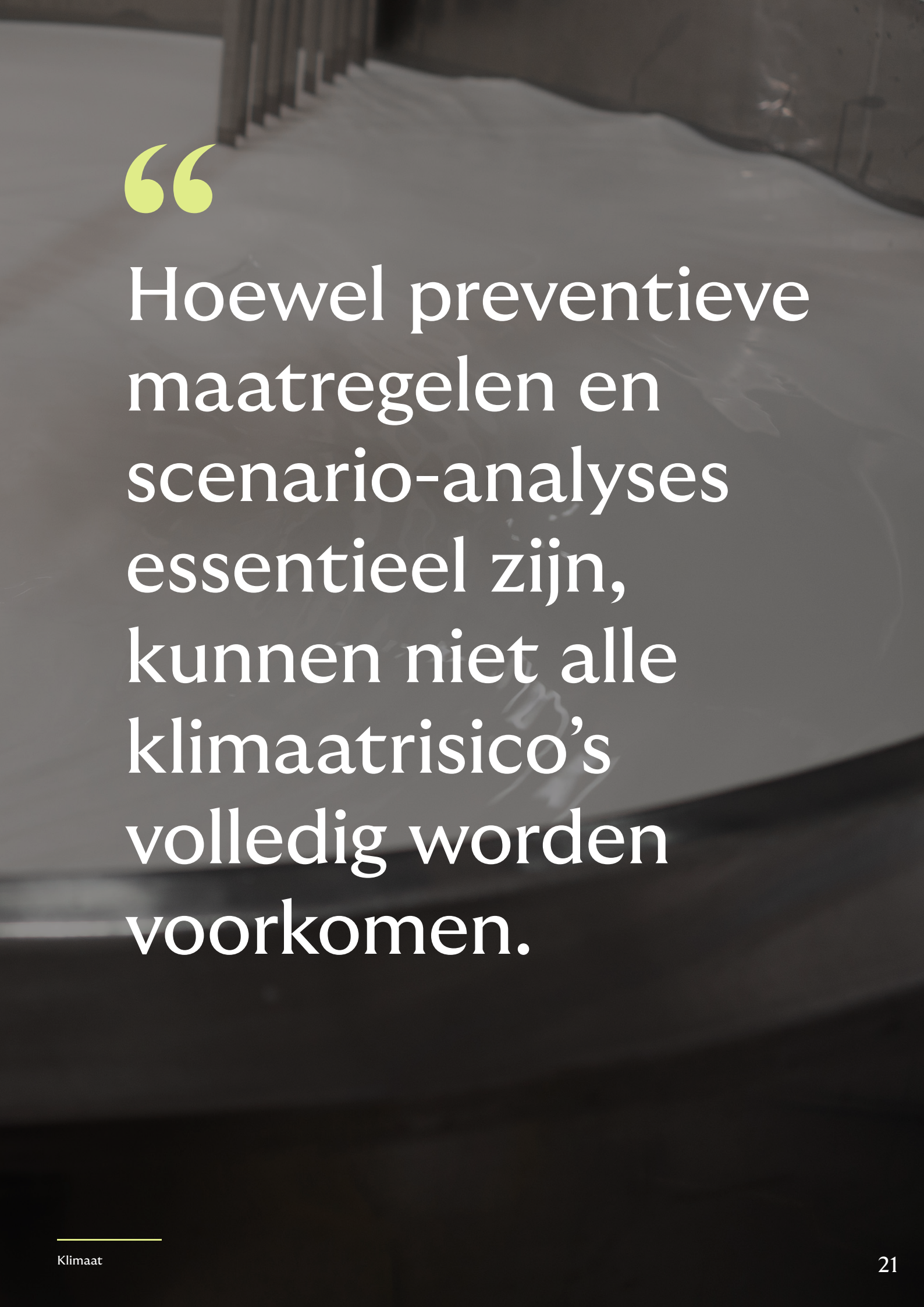
Verzekeren

Hoewel preventieve maatregelen en scenario-analyses essentieel zijn, kunnen niet alle klimaatrisico's volledig worden voorkomen. Overstromingen, extreme hitte of stormschade blijven onvoorspelbaar en kunnen grote gevolgen hebben voor productie, opslag en transport. Daarom is het verstandig om risico's die niet volledig te beheersen zijn, af te dekken met passende verzekeringen.

Binnen de food & feed sector zijn verschillende verzekeringsvormen relevant:

- **Brand- en bedrijfsschadeverzekering:** Dekt schade aan gebouwen en inventaris eveneens als verlies van omzet of productiestilstand als gevolg van bijvoorbeeld extreem weer.
- **Transport- en opslagverzekeringen:** Beschermen goederen tegen bederf, schade door water of hitte, koelschades tijdens transport en vertragingen in de keten.
- **(Contractuele) aansprakelijkheidsverzekeringen:** Helpen bij claims van klanten of afnemers wanneer leveringsafspraken niet worden nagekomen door klimaatincidenten of andere verstoringen.

Een goed afgestemd verzekeringspakket, gecombineerd met proactief risicomanagement, versterkt de operationele veerkracht én de financiële zekerheid van jouw organisatie. Zo ontstaat een robuust vangnet dat schade beperkt, reputatie beschermt en de continuïteit van de bedrijfsvoering waarborgt.

“

Hoewel preventieve maatregelen en scenario-analyses essentieel zijn, kunnen niet alle klimaatrisico's volledig worden voorkomen.

Risico 4

Personele risico's

In de food & feed sector zijn medewerkers het kloppend hart van productie, logistiek en kwaliteitsborging. Tegelijkertijd vormen personele risico's een van de grootste oorzaken van onderbreking in de bedrijfsvoering. Dit kan variëren van ziekte en verzuim tot arbeidsongevallen, veiligheidsincidenten of operationele fouten door gebrek aan kennis of communicatieproblemen. Het goed begrijpen, beheersen en afdekken van personele risico's is cruciaal voor continuïteit en veiligheid.

Verkennen

Om personele risico's goed in kaart te brengen, is het belangrijk om te kijken naar alle aspecten van je medewerkersbestand en de operationele omgeving:

- **Samenstelling van het personeel**

Welke medewerkers werken op de werkvloer, in logistiek, productie of kwaliteitscontrole? Zijn ze voltijds, deeltijds, uitzendkrachten, stagiaires of extern ingehuurd?

- **Internationale teams en taalbarrières**

Werken er werknemers met verschillende nationaliteiten? Kunnen taalverschillen leiden tot misverstanden bij veiligheidsinstructies, recepten, etikettering of machinegebruik?

- **Opleiding en kennisniveau**

Zijn medewerkers voldoende getraind in veiligheidsprocedures, hygiëne, HACCP, allergenenbeheer en het gebruik van machines of apparatuur?

- **Arbeidsomstandigheden**

Zijn er risico's van fysieke belasting, gevaarlijke machines, verhitten of koude opslagruimtes, tillen van zware lasten, werken met chemische stoffen?

- **Arbeidsduur en werkdruk**

Leiden lange diensten, hoge productie-eisen of personeelstekorten tot een grotere kans op fouten, ongelukken of ziekteverzuim?

- **Gezondheid en welzijn**

Speelt stress, werkdruk of psychosociale belasting (zoals conflicten of risico op burn-out) een rol in de veiligheid en productiviteit op de werkvloer?

Door deze risico's systematisch in kaart te brengen, bijvoorbeeld via audits, risico-inventarisaties, gesprekken met medewerkers en analyse van incidenten, krijg je als organisatie een volledig beeld van kwetsbaarheden.

Voorkomen

Het voorkomen van personele risico's draait om preventie, training en organisatiecultuur:

Veiligheidstraining en onboarding

Zorg dat nieuwe medewerkers goed worden ingewerkt, inclusief machineveiligheid, hygiëne, allergenenbeheer en noodprocedures. Herhaal periodiek training voor bestaande medewerkers.

Planning en personeelsmanagement

Zorg voor voldoende personeel om werkdruk te beperken, en spreid kritische functies over meerdere medewerkers om afhankelijkheid van één persoon te vermijden.

Communicatie en taalbeleid

Vermijd misverstanden door veiligheidsinstructies, SOP's (standard operating procedures) en etiketteringsvoorschriften in meerdere talen beschikbaar te stellen. Gebruik visuele instructies waar mogelijk.

Veiligheidsbeleid en cultuur

Creëer een cultuur waarin veiligheid centraal staat, waarbij medewerkers incidenten melden zonder angst voor repercussies. Gebruik regelmatige audits en simulaties om bewustzijn hoog te houden.

Gezondheid en welzijn bevorderen

Stimuleer pauzes, ergonomische werkplekken, stressmanagement en mentale gezondheid. Implementatie van een preventief arbobeleid verkleint verzuim en verhoogt productiviteit.

Monitoring en analyse

Houd ziektecijfers, ongevallen, near-misses en verloop bij. Analyseer trends en pas beleid en procedures aan op basis van inzichten.

Verzekeren

Ondanks alle preventieve maatregelen blijft een zeker risico op personele incidenten aanwezig. Verzekeringen kunnen daarom een belangrijke rol spelen in het beperken van de financiële impact. Zo kan een verzuim- en ziekteverzekering de loonkosten dekken bij langdurige ziekte of arbeidsongeschiktheid van medewerkers. Daarnaast biedt een arbeidsongevallenverzekering bescherming door medische kosten, revalidatie en eventueel inkomensverlies te vergoeden bij ongevallen op de werkvloer, tijdens transport of bij externe werkzaamheden. Ook een aansprakelijkheidsverzekering voor de werkgever is relevant, omdat deze dekking biedt bij claims van medewerkers als gevolg van ongevallen, beroepsziekten of verwondingen die voortkomen uit bedrijfsactiviteiten.

Verder bieden sommige verzekeringsoplossingen ondersteuning bij plotseling personeelstekort, bijvoorbeeld bij uitbraken van ziekte of uitval van kritieke functies, waardoor bedrijfsprocessen tijdelijk stil kunnen komen te liggen. Door deze verzekeringen te combineren met een proactief HR- en veiligheidsbeleid, verkleint een organisatie niet alleen het risico op incidenten, maar wordt ook de financiële impact bij eventuele calamiteiten aanzienlijk beperkt.

Risico 5

Productaansprakelijkheid

Productaansprakelijkheid vormt een belangrijk risico voor bedrijven in de food & feed sector, zeker nu innovaties zoals kweekvlees, nieuwe eiwitbronnen of functionele voedingsmiddelen sneller op de markt komen. Fouten of tekortkomingen in producten kunnen niet alleen leiden tot financiële schade door recalls, maar ook het merkvertrouwen ernstig aantasten en de continuïteit van de bedrijfsvoering bedreigen.

Verkennen

Om productaansprakelijkheidsrisico's goed in kaart te brengen, kun je de volgende vragen stellen:

Kwetsbare producten en processen

- Welke producten en processen zijn het meest kwetsbaar voor fouten of tekortkomingen?
- Zijn er innovaties (zoals kweekvlees of nieuwe eiwitbronnen) waarbij regelgeving nog onduidelijk is?

Regelgeving en standaarden

- Bevinden onze producten zich in juridische 'grijze gebieden'?
- Bestaan er al duidelijke standaarden voor de gebruikte productieprocessen?

Leveranciers en grondstoffen

- Welke nieuwe leveranciers leveren ingrediënten of grondstoffen?
- Hoe is de traceerbaarheid en kwaliteitsborging van deze keten georganiseerd?

Interne processen en ketenpartners

- Zijn alle schakels in de keten (productie, verpakking, opslag, distributie) voldoende beoordeeld op risico's?
- Hoe worden afspraken met ketenpartners vastgelegd?

Voorkomen

Het verkleinen van productaansprakelijkheidsrisico's draait om een combinatie van preventieve maatregelen en heldere afspraken. Goede contracten met leveranciers en afnemers zorgen dat verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden duidelijk zijn vastgelegd. Hierin speelt de verzekeringsmakelaar een belangrijke rol: hij kan meedenken over de opzet van contracten, adviseren over passende dekkingen en ondersteunen bij het inkopen van een op maat gemaakt verzekeringsproduct.

Productmonitoring en kwaliteitscontroles moeten systematisch worden uitgevoerd, met aandacht voor ingrediënten, productiewijze, etikettering en opslagcondities. Daarnaast is het cruciaal om een gedetailleerd recallplan klaar te hebben, zodat bij een incident snel en effectief kan worden gehandeld. Regelmatige trainingen voor medewerkers, audits en scenario-oefeningen dragen bij aan bewustwording en verhogen de kans dat een incident tijdig wordt opgespoord en beperkt.

“

Het verkleinen van
productaansprakelijk-
heidsrisico's draait
om een combinatie
van preventieve
maatregelen en
heldere afspraken.

Verzekeren

Hoewel preventie centraal staat, kunnen verzekeringen een cruciale rol spelen bij het beperken van financiële gevolgen van productaansprakelijkheid. Productaansprakelijkheid maakt onderdeel uit van de bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering (AVB). Deze verzekering biedt dekking voor:

- **Algemene aansprakelijkheid:** waaronder productaansprakelijkheid valt, gericht op schadeclaims van klanten of derden door gebrekkige producten.
- **Werkgeversaansprakelijkheid:** dekking voor schade of letsel van werknemers tijdens het werk.
- **Milieuaansprakelijkheid:** dekking voor schade veroorzaakt door milieuverontreiniging of emissies.

Een productaansprakelijkheidsverzekering dekt de kosten die voortkomen uit schadeclaims van klanten of derden als gevolg van gebrekkige producten. Dit kan variëren van juridische kosten tot schadevergoedingen en terugroepacties.

Belangrijk hierbij is dat terugroepacties uitsluitend zijn gedekt wanneer aanvullend een recallkostendekking is ingekocht. Een AVB zonder recallclausule komt niet op voor terugroepacties, bereddingskosten daargelaten. Daarnaast bieden sommige verzekeraars ondersteuning bij recalls, crisiscommunicatie en schadebehandeling, zodat een bedrijf sneller kan reageren en reputatieschade wordt beperkt. Door een goed afgestemd verzekeringspakket te combineren met preventieve maatregelen zoals kwaliteitsborging en traceerbaarheid, versterkt een organisatie zowel de operationele veerkracht als de bescherming van merk en continuïteit.

Van een traditionele aanpak naar toekomstbestendig ondernemen

Ken je risico's,...

In een dynamisch speelveld veranderen risico's voortdurend van vorm. Het is daarom belangrijk om jezelf te blijven verdiepen in nieuwe wetgevingen, duurzaamheidseisen, technologische innovaties en...

Neem passende maatregelen, monitor continu, train je personeel en zorg dat processen en systemen robuust zijn ingericht. Door dit te combineren met adequate verzekeringen en een proactief risicobeleid, verklein je de kans op incidenten en bescherm je de continuïteit van je organisatie.

We hopen dat de inzichten in deze whitepaper je helpen om bewuster en steviger richting te geven aan je risicomanagement. Heb je behoefte aan een onafhankelijk klankbord of een frisse blik van buitenaf? Wij denken graag met je mee.

HOWDEN

Howden is een wereldwijd collectief van getalenteerde en gepassioneerde professionals die samen de grenzen van de verzekeringssector verleggen. Howden Nederland is dé risicoadviseur voor ondernemend Nederland. Zo adviseren we bedrijven, ondernemers en welgestelde particulieren op het gebied van risicomanagement, private insurance, verzuim en pensioen. Met honderden professionals in Nederland, richten wij ons dagelijks op het vergroten van kansen en het verkleinen van risico's, zodat jij met vertrouwen kunt ondernemen en je ambities kunt realiseren.

Jan de Witte

E jan.dewitte@howdennederland.nl
T +31 (0)6 38 60 48 53

Jeroen van de Wiel

E jeroen.vandewiel@howdennederland.nl
T +31 76 529 02 94

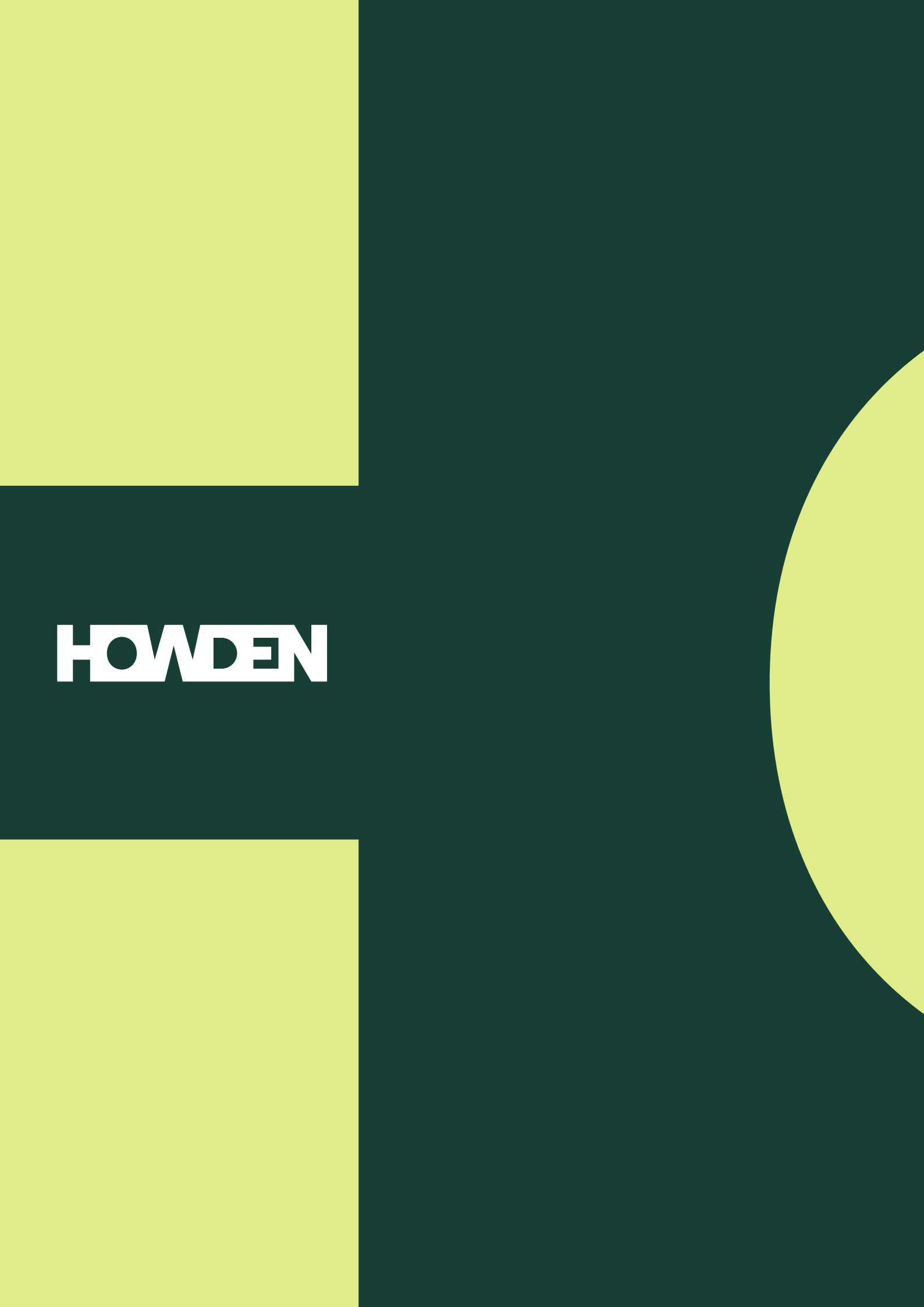

Stijn Bus

E stijn.bus@howdennederland.nl
T +31 76 529 02 69

Kantoor 's Hertogenbosch

Statenlaan 8
5223 LA 's Hertogenbosch
T 073 - 692 46 57

The image features a dark green background with yellow geometric elements. A yellow rectangle is in the top-left corner, and another is in the bottom-left corner. A large yellow circle is partially visible on the right side. The word "HOWDEN" is written in white, bold, sans-serif capital letters in the center-left area.

HOWDEN